

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobce: I. G.**, zastoupen JUDr. Alenou Lasotovou, advokátkou, se sídlem Přívozská 10, Ostrava - Moravská Ostrava, proti **žalované: Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, o žalobě proti rozhodnutí žalované č. X ze dne 30. 5. 2006, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě č. j. 18 Cad 69/2006 - 17 ze dne 19. 10. 2006,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalované **se** náhrada nákladů řízení **nepřiznává.**
- III.** Ustanovené zástupkyni žalobce, JUDr. Aleně Lasotové, **se** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobce (dále jen „stěžovatel“) včas podanou kasační stížností napadá rozsudek Krajského soudu v Ostravě č. j. 18 Cad 69/2006 - 17 ze dne 19. 10. 2006, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí žalované ze dne 30. 5. 2006, č. X, jímž žalovaná zamítla žádost stěžovatele o plný invalidní důchod pro nesplnění podmínek ustanovení § 38 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), neboť stěžovatel podle posudku lékaře Okresní správy sociálního zabezpečení v Karvině ze dne 10. 5. 2006 nebyl plně invalidní, a to proto, že z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti pouze o 50 %.

V kasační stížnosti stěžovatel uvedl, že v červenci 2003 podstoupil operaci krční páteře. Nato mu byl přiznán plný invalidní důchod, který však byl po půldruhém roce překvalifikován na částečný invalidní důchod. Vzhledem k tomu, že se zdravotní stav stěžovatele zhoršoval, požádal o opětovné přiznání plného invalidního důchodu, o němž žalovaná rozhodla negativně výše označeným rozhodnutím. Stěžovatel namítá, že krajský soud zakládá své rozhodnutí na odborném lékařském posouzení zdravotního stavu posudkovou komisí Ministerstva práce a sociálních věcí (dále jen „PK MPSV“). Ta však nevzala v úvahu stěžovatelovy námitky, že v současné době vzhledem ke svému zdravotnímu stavu nemůže zvedat břemena těžší 1,5 kg, má zhoršenou hybnost horních končetin, nemůže otáčet hlavou, dělá mu problémy práce vsedě (musí tuto polohu střídát často s polohou vleže) a užívá opiáty proti bolesti. Stěžovatel poukázal na to, že při jednání PK MPSV namítal, že absolvoval s velkou námahou rekvalifikační kurz v pracovním oboru úseku obchodu a logistiky, nicméně o práci se ucházel u několika desítek zaměstnavatelů bezúspěšně, neboť žádný zaměstnavatel mu neumožní, aby v průběhu pracovní činnosti mohl na chvíli ulehnout a ulevit nemocné páteři. Mnohým zaměstnavatelům bylo podle stěžovatele rovněž na překážku, že užívá opiáty – v tomto případě ho nechtěli zaměstnat s ohledem na bezpečnost práce. Stěžovatel uvedl, že PK MPSV tyto argumenty odmítla jako posudkově nevýznamné. S tím nesouhlasí a namítá, že „tabulkové hodnoty“ pro přiznání plného invalidního důchodu, jichž PK MPSV užívá, jsou mnohdy proti občanovi, protože neřeší individuální problémy postižených. Krajskému soudu pak vytýká, že rozhodl pouze na základě posudku PK MPSV, aniž zkoumal reálnou možnost výdělečné činnosti, rozsah postižení, skutečné podmínky pracovního uplatnění aj. Vzhledem k výše uvedenému se stěžovatel domnívá, že krajský soud neúplně a nepřesvědčivě posoudil jeho zdravotní postižení, což mohlo mít vliv na nesprávné stanovení míry poklesu jeho schopnosti soustavné výdělečné činnosti a nesprávné posouzení zákonných podmínek částečné invalidity. Navrhl proto, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení.

Žalovaná ke kasační stížnosti pouze uvedla, že námitky stěžovatele směřují do posouzení stupně poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Žalovaná proto podle svého názoru není odborně způsobilá k vyjádření. Pokud jde o tuto spornou otázku, žalovaná se při svém rozhodnutí plně opírala o posudek lékaře příslušné okresní správy sociálního zabezpečení a PK MPSV.

Z obsahu soudního spisu Nejvyšší správní soud zjistil, že stěžovatel napadl rozhodnutí žalované dne 12. 6. 2006 žalobou. V žalobě namítal, že žalovaná rozhodla toliko na základě zdravotního posudku lékaře okresní správy sociálního zabezpečení, který rozhodl, že nesplňuje „tabulkové hodnoty“ pro přiznání plného invalidního důchodu. Proti tomuto závěru stěžovatel v žalobě brojil v podstatě týmiž argumenty, jako uvádí i v kasační stížnosti.

Ze soudního spisu dále vyplývá, že krajský soud nařídil dne 29. 6. 2006 vypracování posudku PK MPSV. Z posudku této komise ze dne 7. 9. 2006 vyplývá, že PK MPSV se usnesla na posudkovém závěru, že k datu napadeného rozhodnutí žalované byl stěžovatel částečně invalidní podle ustanovení § 44 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, neboť v jeho případě šlo o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu nejméně o 33 %, nedosahoval však 66 % odpovídajících plné invaliditě a nešlo ani o schopnost vykonávat pro zdravotní postižení soustavnou výdělečnou činnost jen za zcela mimořádných podmínek. PK MPSV konstatovala, že před vypracováním posudku o zdravotním stavu prostudovala kompletní spisovou dokumentaci, kompletní zdravotní dokumentaci praktického lékaře a provedla neurologické vyšetření. Na základě

těchto podkladů PK MPSV konstatovala diagnostický souhrn (stav po operaci krční páteře 29. 7. 2003; stav po exstirpaci sekvestrů v oblasti C 5/6 s ablací osteofytů a provedení přední mezitělové fúze Tibon /S5/; t. č. chronický bolestivý syndrom krční páteře s cervikobrachialgiemi oboustranně při propadnutí náhrady do těl obratlů C5 a 6 s recidivou dorzální osteoprodukce se sekundárním zúžením páteřového kanálu) a posudkové hodnocení, přičemž dospěla k závěru, že u stěžovatele šlo k datu rozhodnutí žalované o dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav, který byl určován stavem po operaci krční páteře v červenci 2003 s titanovou náhradou ploténky C 5/6, t. č. podle dokumentace provázený zhoršením páteřových potíží a funkce krční páteře při propadnutí titanové náhrady meziobratlové ploténky do přilehlých obratlových těl a při progresi degenerativních změn provázených dalším zúžením již vrozeně zúženého páteřního kanálu, spolu s průkazným tísněním míchy a zúžením meziobratlových foramen. Při vyšetření v komisi šlo u stěžovatele podle PK MPSV nanejvýš o středně závažnou poruchu dynamiky krční páteře, bez radikulárních výpadů na horní končetiny a bez myelopatických projevů na dolních končetinách. PK MPSV konstatovala, že stěžovatelem uváděné obtíže jsou věrohodné a odpovídají i výsledkům vyšetření, nicméně funkční stav přesto nelze hodnotit jako nepříznivý, a to proto, že nejsou přítomny parézy, svalové atrofie, poruchy svěračů a nejsou přítomny klinické spastické projevy na dolních končetinách. Proto PK MPSV dospěla k závěru, že rozhodující zdravotní postižení odpovídá položce dle kapitoly XV, odd. F, položka 3, písm. b) přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. a ohodnotila toto postižení celkově 50 % mírou poklesu soustavné výdělečné činnosti, tj. při horní hranici pásma dané položky.

Z odůvodnění napadeného rozhodnutí krajského soudu vyplývá, že krajský soud vzal za prokázáno, že žalobce při řízení na Okresní správě sociálního zabezpečení v Karviné byl hodnocen jako osoba s dlouhodobě nepříznivým zdravotním stavem, avšak pokud jde o pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti, ten dle kap. XV, odd. F, pol. 3, písm. b), přílohy č. 2 k vyhlášce č. 284/1995 Sb. představoval pouze 50 %. Žalobce tedy nebyl plně invalidní. Jelikož rozhodnutí soudu v daném případě, kdy měl přezkoumat rozhodnutí o dávce důchodového pojištění, jež je podmíněna nepříznivým zdravotním stavem občana a jeho dochovanou pracovní schopností, bylo závislé především na odborném lékařském posouzení, konstatoval krajský soud, že za tímto účelem vyžádal odborný lékařský posudek PK MPSV. Dále krajský soud v odůvodnění zrekapituloval obsah posudku PK MPSV, jak byl podán výše.

S ohledem na to krajský soud konstatoval, že v souladu s ustanovením § 75 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudního řádu správního (dále jen „s. ř. s.“), při přezkoumávání napadeného rozhodnutí vycházel ze skutkového a právního stavu, který tu byl v době rozhodování správního orgánu, tedy žalované, a dospěl k závěru, že ke dni vydání napadeného rozhodnutí 30. 5. 2006 žalobce nebyl plně invalidní. Zdůraznil přitom, že dle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění je pojištěnec plně invalidní, jestliže z důvodu dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu poklesla jeho schopnost soustavné výdělečné činnosti nejméně o 66 %, nebo je schopen pro zdravotní postižení soustavné výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Uvedené podmínky však žalobce k datu vydání napadeného rozhodnutí žalované, jak soud zjistil, nesplňoval, neboť pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti činil u něj toliko 50 % a dlouhodobě nepříznivý zdravotní stav nezpůsobil, že by byl schopen výdělečné činnosti jen za zcela mimořádných podmínek. Tento závěr jednoznačně vyplývá podle krajského soudu z citovaného posudku PK MPSV, o jehož správnosti a přesvědčivosti neměl krajský soud důvodu pochybovat. Závěr o přesvědčivosti posudků soud učinil na základě zjištění, že komise vycházela ze zdravotní dokumentace stěžovatele a z vlastního vyšetření

stěžovatele. Na základě výše uvedeného proto krajský soud žalobu žalobce zamítl jako nedůvodnou.

Rozsudek byl stěžovateli doručen dne 26. 10. 2006, kasační stížnost byla podána dne 3. 11. 2006.

Stěžovatel je osobou oprávněnou k podání kasační stížnosti, neboť byl účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí krajského soudu vzešlo (§ 102 s. ř. s.), a tuto kasační stížnost podal včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.). V kasační stížnosti uplatňuje důvody, které podle svého obsahu představují námitky proti rozsahu posouzení zdravotního postižení. Neúplné posouzení rozsahu zdravotního postižení, jímž stěžovatel trpěl ke dni vydání napadeného rozhodnutí žalované, by pak mohlo být vadou řízení před soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s., pokud mohlo mít, jak stěžovatel v kasační stížnosti namítá, za následek nesprávné stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stěžovatele a v důsledku toho i nesprávné posouzení zákonných podmínek plné invalidity podle ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění. Nejvyšší správní soud proto považuje stěžovatelem uplatněný důvod podle obsahu za důvod podle ustanovení § 103 odst. 1 písm. d), a pro tento důvod kasační stížnost shledává přípustnou. Nejvyšší správní soud za této situace napadený rozsudek krajského soudu v mezích řádně uplatněných kasačních důvodů a v rozsahu kasační stížnosti podle § 109 odst. 2 a 3 s. ř. s. přezkoumal, přitom dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Ve stěžovatelově případě se jedná o nepřiznání plného invalidního důchodu z toho důvodu, že míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti v jeho případě nedosahuje zákonem požadovaných 66 %. Plný invalidní důchod jako dávka důchodového pojištění je důchodem podmíněným existencí dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu a rozhodnutí soudu se opírá především o odborné lékařské posouzení, jež je v řízení soudním primárně zákonem (§ 4 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení) svěřeno Ministerstvu práce a sociálních věcí, které za tím účelem zřizuje jako své orgány posudkové komise. Tyto posudkové komise jsou oprávněny nejen k celkovému přezkoumání zdravotního stavu a dochované pracovní schopnosti pojištěnců, rovněž však k posouzení poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti a k zaujetí posudkových závěrů o plné či částečné invaliditě, jejím vzniku, trvání či zániku. Tyto posudky pak soud hodnotí jako každý jiný důkaz podle zásad upravených § 132 občanského soudního řádu se zřetelem k ust. § 64 s. ř. s. Přitom však takový posudek, který zcela splňuje požadavek celistvosti, úplnosti a přesvědčivosti, bývá zpravidla důkazem stěžejním. Požadavek úplnosti a přesvědčivosti kladený na tyto posudky posudkových komisí spočívá pak v tom, aby se komise vypořádala se všemi rozhodujícími skutečnostmi, především pak s těmi, které namítá účastník soudního řízení uplatňující nárok na důchod podmíněný dlouhodobým nepříznivým zdravotním stavem, jakož i v tom, zda podaný posudek obsahuje náležité odůvodnění posudkového závěru tak, aby byl tento závěr přesvědčivý pro soud, který nemá ani nemůže mít odborné lékařské znalosti, na nichž posouzení invalidity (ať plné či částečné) závisí především.

Krajský soud v Ostravě proto nepochybil, pokud vycházel ve svém rozhodnutí z posudku PK MPSV; tato komise totiž ve svém posudku nepominula žádné z potíží udávaných stěžovatelem, resp. potíže, o nichž byly doklady ve zdravotnické dokumentaci – to ostatně stěžovatel sám potvrdil při jednání před soudem.

Pokud jde o stěžovatelem namítanou absenci vypořádání se s jeho námitkami co do pracovního uplatnění, jde svým obsahem o námitky týkající se další náležitosti posudku, a to porovnání schopnosti posuzované osoby vykonávat práce odpovídající zachovaným tělesným, smyslovým a duševním schopnostem, s přihlédnutím k výdělečným činnostem, které vykonával předtím, než k takovému poklesu došlo, a k dosaženému vzdělání, zkušenostem a znalostem ve smyslu ustanovení § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění. Pokud jde o tuto námitku, Nejvyšší správní soud konstatuje, že se PK MPSV se otázkou zabývala, konkrétně v posudkovém hodnocení výslovně uvádí, že stěžovatel je pracovně omezen pro práce fyzicky náročnější, v nepříznivých klimatických podmínkách a na rizikových pracovištích. Schopen je pouze fyzicky zcela nenáročných prací, nejlépe obslužného typu s možností změny polohy. Tento závěr podle přesvědčení Nejvyššího správního soudu koresponduje dokonce plně s tím, jak své možnosti pracovního uplatnění popsal sám stěžovatel. Nejvyšší správní soud musí v souvislosti s touto námitkou též poukázat na to, že podle ustanovení § 39 odst. 3 zákona o důchodovém pojištění způsob posouzení a procentní míra poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti stanoví prováděcí předpis. Zákon tedy svěřuje konkretizaci postupu při hodnocení kritérií podle ustanovení § 39 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění prováděcímu předpisu, jímž je již zmíněná vyhláška č. 284/1995 Sb. Ustanovení § 6 vyhlášky č. 284/1995 Sb. pak tento postup shrnuje do sekvence kroků v logické posloupnosti, jež vypočítává v ustanovení odst. 2 až 6. Primárním úkolem PK MPSV podle ustanovení § 6 odst. 2 a 3 bylo tedy stanovit procentní hodnotu míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti podle druhů zdravotního postižení uvedených v příloze č. 2 cit. vyhlášky, a ve vztahu k tomu určit zdravotní postižení, které je příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu. Tak PK MPSV podle názoru Nejvyššího správního soudu učinila a nebylo nikterak v rozporu se stěžovatelem udávanými skutečnostmi a s obsahem jeho zdravotnické dokumentace, definovala-li po všech doplněních posudků jako příčinu stěžovatelova dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu stav po operaci krční páteře.

Teprve poté případně mohla nastoupit aplikace ustanovení § 6 odst. 4 vyhlášky č. 284/1995 Sb., podle něhož v případě, že příčinou dlouhodobě nepříznivého zdravotního stavu pojištěnce je zdravotní postižení, které s ohledem na jeho předchozí výdělečné činnosti, dosažené vzdělání, zkušenosti, znalosti a schopnost rekvalifikace způsobuje pokles schopnosti soustavné výdělečné činnosti větší, než odpovídá horní hranici míry poklesu této schopnosti, lze tuto horní hranici zvýšit až o 10 procentních bodů, tedy postup, který explicitně do stanovení míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti zapojuje vážení kritérií, jichž se stěžovatel dovolává. V této souvislosti nemůže ovšem Nejvyšší správní soud nezmínit, že i kdyby při aplikaci této správní úvahy PK MPSV došla k závěru, že je nutné horní hranici míry poklesu schopnosti soustavné výdělečné činnosti zvýšit, v konečném výsledku by tato zvýšená hranice mohla v případě stěžovatele činit ponejvíce 60 %, tedy stále by nedosáhla hranice potřebné pro přiznání plného invalidního důchodu ve smyslu ustanovení § 39 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění.

Z hlediska výše naznačených požadavků na úplnost a přesvědčivost posudku se tedy PK MPSV podle Nejvyššího správního soudu dostatečně obsáhle a podrobně vyjádřila a své závěry přesvědčivě odůvodnila; nejsou v nich proto žádné rozpory, které by vyžadovaly ze strany krajského soudu další dokazování. Krajský soud tedy neměl důvod k úvaze, že by bylo nutno skutkový stav vážící se ke zdravotnímu stavu stěžovatele v době rozhodování žalované dále doplňovat.

Nejvyšší správní soud proto neshledal v postupu krajského soudu žádnou vadu řízení, která by mohla mít vliv na zákonnost jeho rozhodnutí, a proto námitku stěžovatele neshledal důvodnou. Kasační stížnost proto není důvodná a Nejvyšší správní soud ji zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

O nákladech řízení o kasační stížnosti rozhodl Nejvyšší správní soud podle § 60 odst. 1 s. ř. s. ve spojení s § 120 s. ř. s. Stěžovatel neměl ve věci úspěch, proto mu právo na náhradu nákladů nenáleží. To by náleželo žalované, přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je však podle ustanovení § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno. Proto Nejvyšší správní soud rozhodl, že žalované, přestože měla ve věci plný úspěch, se náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává.

Stěžovateli byla usnesením Krajského soudu v Ostravě č. j. 18 Cad 69/2006 - 32 ze dne 11. 12. 2006 ustanovena pro řízení o kasační stížnosti zástupkyní JUDr. Alena Lasotová. Té by náležela podle ustanovení § 35 odst. 8 s. ř. s. odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů. Vzhledem k tomu, že ustanovená zástupkyně na výzvu Nejvyššího správního soudu nespecifikovala žádný úkon právní služby, který by ve věci učinila, a vzhledem k tomu, že tato skutečnost nebyla zřejmá ani ze soudního spisu, Nejvyšší správní soud ustanovené zástupkyni odměnu za zastupování a náhradu hotových výdajů nepřiznal.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 15. srpna 2007

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu